

Broj/Број: 01,02,03,04/2-05-4/08
Sarajevo/Сарајево, 28. 4. 2008. godine

Kolegiju oba doma Parlamentarne skupštine BiH

Kolegiju Sekretarijata

Članovima IPU grupe PSBiH u Interparlamentarnoj uniji

Sektoru za međunarodne odnose i protokol

Predmet: Izvještaj o 118. zasjedanju Skupštine Interparlamentarne unije, Cape Town, održanom od 13.do 18. aprila 2008.

Od 13. do 18. aprila 2008. u Cape Townu, u Južnoafričkoj Republici, održano je 118. zasjedanje Skupštine Interparlamentarne unije. Bosnu i Hercegovinu je na zasjedanju predstavljala Delegacija IPU grupe BiH pri Interparlamentarnoj uniji, u kojoj su bili:

1. Vinko Zorić, zamjenik predsjedavajućeg IPU grupe BiH pri IPU,
2. Azra Alajbegović, član IPU grupe BiH pri IPU,
3. Adem Huskić, član IPU grupe BiH pri IPU,
4. Marina Mijačević, stručna saradnica u Sektoru za međunarodne odnose i protokol PSBiH.

Na dnevnom redu 118. zasjedanja Skupštine IPU-a bile su sljedeće tačke:

1. **Izbor predsjednika i zamjenika predsjednika 118. zasjedanja Skupštine IPU-a;**
2. **Razmatranje mogućih zahtjeva za uvrštavanje tačaka u dnevni red za razmatranje po hitnom postupku;**
3. **Generalna debata o političkoj, ekonomskoj i socijalnoj situaciji u svijetu s općom temom: „Pomicanje granica siromaštva“;**
4. **Uloga parlamenata u uspostavljanju ravnoteže između nacionalne sigurnosti, ljudske sigurnosti i individualnih sloboda i u otklanjanju prijetnji demokratiji“;**
5. **Parlamentarni nadzor nad državnim politikama pružanja strane pomoći;**
6. **Radnici-migranti, trgovina ljudima, ksenofobija i ljudska prava;**
7. **Usvajanje tema i imenovanje izvjestilaca za 120. zasjedanje Skupštine.**

U dnevni red naknadno je uvrštena i tačka o ulozi parlamenata i Interparlamentarne unije u osiguranju hitnog prestanka pogoršavanja humanitarne situacije u konfliktnim područjima i omogućavanju prava na samoodređenje Palestinaca, posebno zaustavljanjem blokade u Gazi i ubrzavanjem stvaranja palestinske države kroz održive mirovne procese.

Za predsjednicu 118. zasjedanja Skupštine IPU-a izabrana je gđa Baleka Mbete, predsjednica Parlamenta Južnoafričke Republike. U uvodnom govoru gđa Mbete naglasila kako je izuzetno važno što parlamenti smatraju vlade odgovornima za njihove akcije na međunarodnom nivou, a ne

samo za aktivnosti na domaćem planu. Među parlamentarcima širom svijeta, kako je rekla gđa Mbete, vlada mišljenje da je vanjska politika ostavljena u isključivu nadležnost izvršne vlasti i da se u toj oblasti ne čuje glas naroda koji je direktno birao svoje predstavnike.

U raspravi o uvrštavanju tačke u dnevni red za razmatranje po hitnom postupku razmatrano je ukupno šest prijedloga:

1. Prijedlog Grčke: rasprava o klimatskim promjenama;
2. Prijedlog Venecuele: rasprava o kolumbijskom konfliktu;
3. Prijedlog Srbije: rasprava o zaštiti međunarodnog prava i suvereniteta Srbije,
4. Prijedlog Novog Zelanda: rasprava o postizbornoj situaciji u Zimbabveu,
5. Prijedlog Senegala: rasprava o akcijama danskih parlamentaraca u vezi sa islamom,
6. Prijedlog Južnoafričke Republike: rasprava o pogoršanju humanitarne situacije u velikom broju zemalja svijeta.

Nakon što je dio zemalja povukao svoje prijedloge, u znak podrške zajedničkom prijedlogu Južnoafričke Republike, Egipta i Irana, i nakon glasanja, za razmatranje po hitnom postupku usvojena je tačka pod nazivom - Uloga parlamenata i Interparlamentarne unije u osiguranju hitnog prestanka pogoršavanja humanitarne situacije u konfliktnim područjima i omogućavanju prava na samoodređenje Palestinaca, posebno zaustavljanjem blokade u Gazi i ubrzavanjem stvaranja palestinske države kroz održive mirovne procese.“

Plenarna rasprava o općoj temi 118. zasjedanja Skupštine: „Pomicanje granica siromaštva“ izazvala je veliku pažnju učesnika, koji su jednoglasno izrazili potrebu za hitnim rješavanjem pitanja siromaštva. Austrijska delegacija apelirala je na realističan pristup problemu siromaštva, te je istaknula da parlamentarci treba da imaju veću ulogu u kontroliranju provođenja akcija izvršne vlasti u ovoj oblasti. Član filipinske delegacije naglasio je kako je spektar siromaštva stvaran te je od svih zahtijevao da pokažu smisao za zajedničku misiju. Istaknuo je da se rat protiv siromaštva može i mora dobiti. Korejska delegacija iznijela je prijedlog o osnivanju tijela za smanjenje siromaštva u okviru IPU-a koje bi, razmjenom informacija i iskustva, pratilo napredak i nedostatke u oblasti smanjenja siromaštva.

Opći zaključak učesnika zasjedanja bio je da je za problem siromaštva potrebna globalna solidarnost, budući da je smanjenje siromaštva sastavna komponenta milenijskih razvojnih ciljeva. Ukoliko se to ne postigne, neće biti realizirani ni mnogi drugi ciljevi izneseni u Milenijskoj deklaraciji.

Doprinos raspravi o ulozi parlamenata u postizanju ravnoteže između nacionalne sigurnosti, ljudske sigurnosti i individualnih sloboda i u otklanjanju prijetnji demokratiji dali su brojni predstavnici zemalja članica IPU-a, razmjenjujući na taj način iskustva i pozitivne prakse, posebno u oblasti ljudske sigurnosti i zaštite osnovnih prava i sloboda. U vezi s tim, Skupština je pozvala parlamente zemalja članica da osiguraju efikasne sisteme za učešće javnosti u njihovom radu kao i da odigraju ključnu ulogu u podizanju svijesti građana o njihovim ustavnim pravima. Također, potrebno je osigurati dvosmjernu komunikaciju s građanima radi jačanja parlamentarnog nadzora nad djelovanjem izvršne vlasti i osigurati da vlada bude obavezana na poštivanje prava i sloboda građana. Posebno je naglašen značaj nezavisnog sudstva u uspostavljanju ravnoteže između nacionalne sigurnosti, ljudske sigurnosti i individualnih sloboda te u otklanjanju prijetnji demokratiji.

Rasprava o temi: „Parlamentarni nadzor nad politikama pružanja strane pomoći“ odvijala se na osnovu izvještaja saizvjestioca gosp. Francios-Xaviera de Donnea (Belgija) i gosp. Epiphane P.B. Quenuma (Benin). Skupština je pozvala parlamente zemalja donatora pomoći da poštuju dugoročne obaveze koje su potvrdili u Monterreyu 2002. godine, kada su se obavezali na izdvajanje 0,7 % GDP-a za pomoć siromašnim zemljama, te da osiguraju da njihove vlade pružaju stvarnu pomoć, a ne da se ona svede samo na otpisivanje dugova, jer u takvim slučajevima ne dolazi do stvarnog prijenosa bilo kakvih sredstava. Naročito je naglašena potreba da zemlje donatori djeluju

transparentno, ne postavljajući uslove zemljama primaocima pomoći, jer bi ti uslovi mogli ugroziti njihov razvoj. Učesnici zasjedanja saglasili su se da Interparlamentarna unija mora raditi sa specijaliziranim agencijama UN-a, naročito s UNDP-em i drugim multilateralnim i bilateralnim donatorima, u želji da se ojačaju parlamentarne institucije u zemljama koje primaju pomoć za razvoj, posebno u nestabilnim i u novim zemljama koje nastaju kao posljedica sukoba.

Skupština IPU-a razmatrala je i temu: „Radnici – migranti, trgovina ljudima i ksenofobija i ljudska prava“. Saizvjestioci gosp. Cesar Camacho (Meksiko) i gosp. Andrew Dismore (Velika Britanija) naglasili su u svom izvještaju nekoliko važnih problema s kojima se suočava čovječanstvo. Primijetili su da siromaštvo, globalizacija, nejednakost spolova i humanitarne krize u velikoj mjeri utiču na migracije stanovništva, ali i uzrokuju pojave kakva je trgovina ljudima i masovno kršenje ljudskih prava. Trgovina ljudima oblik je modernog ropstva i strašan zločin protiv čovjekovog dostojanstva. Trgovina ljudima u uskoj je vezi s organiziranim kriminalom i kategorizirana je kao treća najprofitabilnija kriminalna aktivnost uz drogu i trgovinu oružjem. Tri ključne obaveze koje se nameću svim državama, bez obzira na njihov status kao početne, prijelazne ili odredišne države trgovine ljudima, su: sprečavanje i prevencija trgovine, istraživanje, procesuiranje i kažnjavanje trgovaca te zaštita žrtava trgovine ljudima. Skupština je također naglasila da zaštita žrtava trgovine ljudima treba da bude ugrađena i smještena u sami centar zakonodavstava, što od vlada zahtijeva revidiranje zakona o imigraciji i imigracione politike. Interparlamentarna unija očekuje od svojih članica da osiguraju kompatibilnost njihovih zakona o migraciji, politika i praksi s njihovim programima za prevenciju rasizma, ksenofobije i netolerancije, tako što će, uz ostalo, ukloniti sve rasističke ili ksenofobične kriterije koje primjenjuju na migrante.

Kada su u pitanju radnici-migranti, naglašena je rasprostranjenost eksploatacije i zlostavljanja migranata, što se posebno odnosi na migrante bez isprava ili na one koji ilegalno borave na teritoriji druge zemlje. Zaštita njihovih interesa u tim slučajevima prepuštena je dobroj volji njihovih poslodavaca, a izazov s kojim se danas svijet suočava jeste - kako promovirati sisteme na državnom nivou koji će osigurati poštivanje ljudskih prava i dostojanstva svih migranata. Skupština je pozvala parlamente zemalja članica IPU-a da promoviraju i štite osnovna ljudska prava migranata u skladu s međunarodnim instrumentima, kakva je Opća deklaracija o ljudskim pravima, te da formiraju specijalizirane komitete za migracije, čiji bi zadatak bio pružanje djelotvorne zaštite prava migranata, a naročito žena i djece.

Na marginama zasjedanja, članovi IPU grupe BiH pri IPU održali su brojne bilateralne sastanke, među kojima treba izdvojiti one s predstavnicima Velike Britanije, Hrvatske, Crne Gore, Srbije, Austrije i Njemačke, na kojima je razmatrano unapređenje saradnje IPU grupe BiH s IPU grupama navedenih zemalja. Budući da je IPU grupa BiH već prvog dana zasjedanja podnijela zahtjev za prijem u članstvo Grupe G12+ unutar IPU-a, pomenuti sastanci iskorišteni su i za dobivanje podrške tokom glasanja za prijem u članstvo ove grupe. Grupu 12+ čine 44 zemlje, od ukupno 148 zemalja članica IPU-a, i ona je tijelo koje donosi najvažnije političke odluke u vezi s djelokrugom Interparlamentarne unije.

Izvještaj pripremila
Marina Mijačević

Izvještaj odobrio
Vinko Zorić

Stručna saradnica za bilateralne
odnose i protokol

Zamjenik predsjedavajućeg
IPU grupe BiH pri IPU

Prilog: Rezolucija usvojena na 118. zasjedanju Skupštine IPU-a